

Activiteit 6: Uitlegblad (voor de leraar)

Voorbeeld 1

In dit voorbeeld kiezen we stelling 1: “*Mensen die religie belangrijk vinden in het leven eten meer vlees dan mensen die religie zeer onbelangrijk vinden*”. Dan wordt de eerste toetsbare verwachting van jullie onderzoek: “*Naarmate mensen hun religie belangrijker vinden, eten ze meer vlees*”.

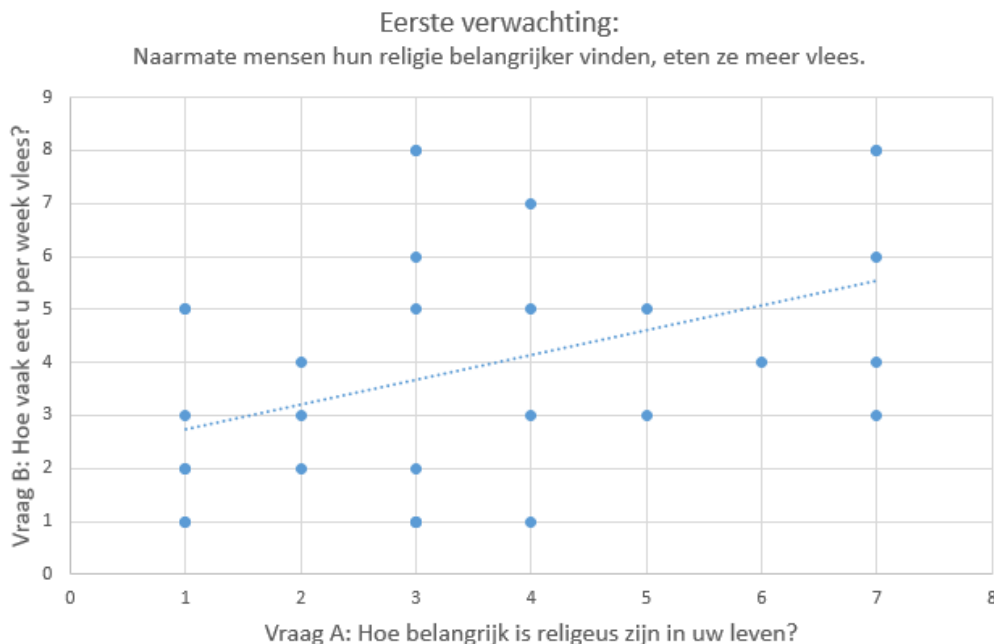
Om deze vraag te onderzoeken hebben we de volgende twee vragen opgenomen in de vragenlijst:

- Vraag A: Kunt u aangeven welke stelling het beste op u van toepassing is? (*Religieus zijn is (on)belangrijk in het leven*)
- Vraag B: Hoe vaak eet u per week vlees?

De antwoorden van vraag A variëren van *religieus zijn is zeer onbelangrijk in het leven* tot *religieus zijn is zeer belangrijk in het leven*. Voor deze antwoorden gebruiken we de schaal 1 tot en met 7.

De antwoorden van vraag B variëren van *nooit* tot *elke dag*. Hiervoor gebruiken we de schaal 1 tot en met 8.

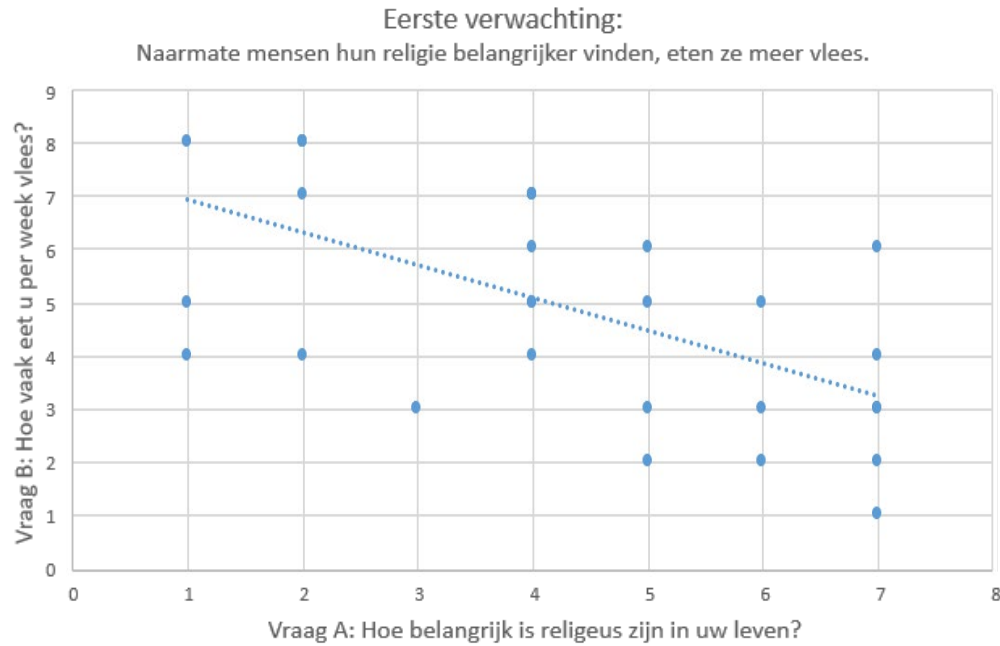
Als we de antwoorden in de tabel in Excel hebben ingevoerd, krijgen we een puntenwolk:

Door Excel wordt voor de puntenwolk ook een ‘trendlijn’ berekend, de stippellijn. Aan de richting van de lijn kunnen we zien wat het verband is tussen de twee variabelen die we meten in vraag A en vraag B. In dit geval is er een trendlijn omhoog. Daaruit concluderen we dat mensen die religie belangrijker vinden, gemiddeld inderdaad vaker vlees eten. Dit komt dus overeen met de verwachting (de cijfers voor deze puntenwolk zijn trouwens verzonnen).

LET OP! Een trendlijn omhoog betekent niet altijd dat deze overeenkomt met de verwachting. Bij de omgekeerde stelling: “*Naarmate mensen hun religie belangrijker vinden, eten ze **minder** vlees*” wordt de stelling juist ontkracht als de lijn omhoogloopt. Die geeft immers aan dat mensen vaker vlees eten naarmate ze religie belangrijker vinden.

De puntenwolk kan er ook anders uitzien, bijvoorbeeld zo:

Hier zien we dat de stippellijn naar beneden gaat, wat betekent dat mensen die religie belangrijker vinden juist gemiddeld minder vaak vlees eten dan mensen die religie onbelangrijk vinden. In dit geval komen de resultaten dus niet overeen met de verwachting.

Het kan ook nog zijn dat de resultaten van de vragenlijst geen duidelijke relatie aangeven tussen de twee vragen. In dat geval gaat de stippellijn niet duidelijk omhoog of omlaag, zoals hier:

